

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

Новітні технології фізичної терапії та функціональної діагностики
(назва дисципліни)

підготовки _____ **магістра**
(назва освітнього рівня)

спеціальності _____ **227 фізична терапія, ерготерапія**
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми _____ **фізична терапія**
(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус навчальної дисципліни «Новітні технології фізичної терапії та функціональної діагностики» підготовки “магістра”, галузі знань- 22- охорона здоров'я, спеціальності — 227 — фізична терапія, ерготерапія, за освітньо-професійною програмою - фізична терапія

Розробник: Сітовський А.М., доцент, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедра здоров'я людини та фізичної терапії.

Силабус навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри **фізичної терапії та ерготерапії**

протокол № 3 від 16.10.2020 р.

Завідувач кафедри:

(Андрійчук О. Я.)

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	22 «Охорона здоров'я», 227 «Фізична терапія, ерготерапія»; освітня програма: «Фізична терапія»; освітній ступінь: «магістр»	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 90/3		Рік навчання – 2-й
		Семестр – 3-й
ІНДЗ: немає		Лекції – 8 год.
		Практичні, семінарські
		Лабораторні – 16 год.
		Індивідуальні
		Самостійна робота – 60 год.
Мова навчання		Українська
		Консультації – 6 год.
		Форма контролю: залік

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: Сітовський Андрій Миколайович.

Науковий ступінь: кандидат наук з фізичного виховання і спорту.

Вчене звання: доцент.

Посада: доцент.

Контактна інформація: andrii.sitovskyi@eenu.edu.ua; 050-887-46-09.

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>.

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Навчальний курс є комплексною дисципліною, що узагальнює й систематизує знання студентів набуті в процесі вивчення циклу професійно-орієнтованих дисциплін з фізичної терапії та передбачає оволодіння студентами спеціальними теоретико-методичними та організаційно-практичними знаннями й навичками застосування новітніх методичних підходів використання з лікувальною і профілактичною метою терапевтичних вправ, лікувального масажу, фізичних чинників, раціональної організації комплексного процесу профілактики, відновлення здоров'я, фізичного стану та працездатності, розширення адаптаційних резервів організму. Узагальнюючи наукові і практичні дані, дисципліна розкриває

сутність медико-біологічних та психолого-педагогічних аспектів фізичної терапії, а також коло завдань, що необхідно вирішувати в процесі організації і проведення реабілітаційно-оздоровчих заходів, обґрунтовує нові ефективні методи реалізації цих завдань.

2. Пререквізити. Для вивчення курсу студенти повинні володіти базовими знаннями з анатомії, фізіології людини, патологічної анатомії й фізіології, біомеханіки, кінезіології, фізичної терапії при різних захворюваннях та травмах.

Постреквізити. Отримані компетентності, за результатами вивчення даної дисципліни, є базисом для подальшого проходження клінічної практики з фізичної терапії та ерготерапії, а також для реалізації відповідних навичок у професійній діяльності фізичного терапевта.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою курсу є формування у студентів практичних навичок застосування засобів та методів контролю функціонального й психо-емоційного стану у процесі фізичної терапії, сучасних обґрунтованих методик фізичної терапії при різних захворюваннях.

Завдання курсу: практичне застосування фахових компетентностей (за результатами навчання) з фізичної терапії при різних захворюваннях та травмах.

4. Результати навчання (компетентності).

СК 05. Здатність провадити безпечно для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології, а також інших областях медицини. Знати Закони України про охорону здоров'я, етичний кодекс, нормативні документи, що регламентують професійну діяльність; принцип отримання згоди пацієнта/клієнта на проведення заходів фізичної терапії, ерготерапії; особливості впливу стану пацієнта/клієнта та зовнішнього середовища на безпеку проведення заходів; особливості позиціонування та переміщення. Вміти виявляти фактичний і потенційний ризик, небезпеку для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця, відповідним чином реагувати на неї; узагальнювати усі результати обстеження і складати відповідний план професійних дій, враховуючи усі заходи безпеки та протипокази щодо кожної дії; запобігати небезпеці/ризикові, мінімалізувати їх під час фізичної терапії, ерготерапії; безпечно використовувати обладнання; надати первинну допомогу при невідкладних станах. У разі невизначеності, звертатися по допомогу чи скеровувати пацієнта/клієнта до іншого фахівця сфери охорони здоров'я; у тактовній та зрозумілій формі реагувати на небезпечні дії колег. Бути відповідальним при

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати. Знати методи соціологічного, педагогічного, клінічного та параклінічного дослідження; основні протипокази і застереження щодо проведення заходів фізичної терапії, ерготерапії; особливості обстеження у фізичній терапії, ерготерапії, спеціальні тести та шкали; етичні та юридичні вимоги ведення документації. Вміти організувати збір інформації про актуальний стан здоров'я пацієнта/клієнта; складати анамнез; демонструвати чітке логічне обґрунтування

вибраної послідовності питань та обстежень; використовувати відповідні методи огляду обстеження та тестування; точно документувати дані обстеження, користуючись логічним форматом, який відповідає професійним інструкціям фахівця і вимогам даного закладу. Встановлювати міждисциплінарні зв'язки для досягнення цілей; спілкуватися вербально та невербально; консультиватися з колегами, пацієнтом/клієнтом, опікунами, членами сім'ї та іншими учасниками реабілітаційного процесу. Під наглядом проводити обстеження, тестування, огляд у фізичній терапії, ерготерапії та документувати отримані результати; бути відповідальним при

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта. Знати основи дидактики, теорії та методики фізичної культури, психології; критерії відповідності заходів фізичної терапії, ерготерапії актуальному стану здоров'я, функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта. Вміти оцінити функціональні можливості та потреби пацієнта/клієнта; обирати методи впливу/догляду, враховуючи патологію, функціональні розлади, активність та участь особи, контекстні та особистісні фактори; організувати індивідуальні та групові заняття, обирати необхідне обладнання; моніторити стан пацієнта; передбачати та визначати реакцію пацієнта/клієнта на проведення реабілітаційних заходів. Налагоджувати обмін досвідом; застосовувати вербальну та невербальну комунікацію з пацієнтом/клієнтом; надавати інформацію в оптимальний спосіб. Нести відповідальність за прийняття рішення щодо відповідності заходів фізичної терапії, ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати. знати форми та методи проведення та реєстрації результатів оперативного, поточного та етапного контролю за станом пацієнта/клієнта; критерії досягнення цілей; особливості коректування цілей та завдань в залежності від результатів контролю; критерії оцінювання ефективності самостійної діяльності пацієнтів/клієнтів. Вміти проводити оперативний, поточний та етапний контроль за станом пацієнта/клієнта та їх документувати їх результати; оцінювати ефективність фізичної терапії, ерготерапії; визначати ставлення пацієнта/клієнта до отриманих результатів; навчати пацієнта/клієнта застосувати методи самоконтролю; дотримуватися стандартизованих протоколів під час вимірювання результатів; інтерпретувати отримані дані; керувати процесом фізичної терапії, ерготерапії. Чітко повідомляти про результати контролю при комунікації із членами мультидисциплінарної команди, пацієнтом чи опікунами. Самостійно проводити оперативний та поточний контроль за станом пацієнта/клієнта; бути відповідальним за своєчасне та достовірне проведення контролю стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами.

ПР 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

ПР 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПР 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПР 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Лабораторні	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Новітні технології функціональної діагностики при різних нозологічних станах						
Тема 1. Методи оцінки толерантності до навантаження та фізичної працездатності.	10		2	8		ДС; ДБ / 2
Тема 2. Методи оцінки якості життя.	9	2	1	4	2	ДС; ДБ / 4
Тема 3. Методи оцінки реабілітаційного потенціалу.	10		2	8		РМГ; РЗ / 4
Разом поточний контроль за модулем 1.	30	2	6	20	2	ДС; ДБ; РМГ; РЗ / 10
Модульна контрольна робота № 1.						МКР; Т / 20
Змістовий модуль 2. Новітні технології фізичної терапії з позицій доказової медицини при різних нозологічних станах						
Тема 4. Новітні технології фізичної терапії в кардіології та кардіохірургії.	14	2	2	10		ДС; ДБ / 6
Тема 5. Новітні технології фізичної терапії в неврології.	17	1	4	10	2	РМГ; РЗ / 8
Тема 6. Новітні технології фізичної терапії в травматології та ортопедії.	14	2	2	10		РМГ; РЗ / 8
Тема 7. Новітні технології фізичної терапії в педіатрії.	15	1	2	10	2	РМГ; РЗ / 8
Разом поточний контроль за модулем 2.	60	6	10	40	4	ДС; ДБ; РМГ; РЗ / 30
Модульна контрольна робота № 2.						МКР; РЗ / 40
Всього годин за курс:	90	8	16	60	6	ТР; РЗ; МКР; Т / 100

Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна

робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Тема 1. Методи оцінки толерантності до навантаження та фізичної працездатності. Стрес-тести для діагностики та визначення реабілітаційного прогнозу. Мета, завдання, показання й протипоказання до проведення навантажувального тестування. Умови й засоби проведення навантажувального тестування. Найпоширеніші протоколи проб з фізичним навантаженням для велоергометра: з постійно заданою потужністю навантаження (по Astrand); в залежності від НОО; Тест PWC170; триступінчастий тест («Шведський» протокол) по Sjostrand; багатоступінчасте навантаження (від 2 до 5 ступенів); Ramp-протокол; при якому потужність навантаження дозується відповідно до його метаболічного «вартості». Найпоширеніші протоколи проб з фізичним навантаженням для тредмілу. Протоколи навантажувальних проб з використанням сходів. Протоколи, у ході яких навантаження дозується за рахунок часу або відстані. Вимірювання, аналіз й інтерпретація результатів навантажувального тестування. Структура протоколу й формування лікарського висновку.

Тема 2. Методи оцінки якості життя. Якість життя як об'єктивний критерій оцінки стану пацієнта. Поняття якості життя, що пов'язана зі здоров'ям. Складові концепції якості життя. Основні напрямки дослідження якості життя в медицині. Основи методології дослідження якості життя в медицині. Етичні та психологічні аспекти збору даних. Статистичний аналіз в дослідженнях якості життя. Статистично значущі відмінності показників якості життя. Клінічно значущі відмінності показників якості життя. Залежність параметрів якості життя від психологічних характеристик індивіда. Використання загального опитувальника SF-36 для оцінки якості життя пацієнтів.

Тема 3. Методи оцінки реабілітаційного потенціалу. Оцінка реабілітаційного потенціалу за показниками варіабельності серцевого ритму. Фізіологічні основи варіабельності серцевого ритму. Сучасні методи дослідження ВСР. Методика запису кардіоритмограм; оцінка якості запису електрокардіограми; основні методики аналізу ВСР. Функціональні проби: активна ортостатична проба (активний тілт-тест); тест з глибоким контрольованим диханням; проба Вальсальви; тести з фізичним навантаженням; кардіоваскулярні проби при оцінці вегетативних функцій. Показники ВСР у здорових людей. Оцінка ВСР у спортивній медицині. Структура протоколу за результатами дослідження ВСР.

Тема 4. Новітні технології фізичної терапії в кардіології та кардіохірургії.

Степ-аеробіка у фізичній терапії юнаків і дівчат 15-16 років з вегето-судинною дистонією за гіпертонічним типом. Кінезітерапія і масаж в системі комплексної реабілітації студентів з клінічними ознаками вегетативного дисбалансу.

Тема 5. Новітні технології фізичної терапії в неврології. Фізична терапія осіб другого зрілого віку після мозкового ішемічного інсульту. Фізична реабілітація осіб з нижньою параплегією внаслідок травми грудного та поперекового відділів хребта і

спинного мозку в умовах стаціонару. Фізична реабілітація осіб першого зрілого віку з хребетно-спинномозковою травмою шийного відділу в післяопераційний період.

Тема 6. Новітні технології фізичної терапії в травматології та ортопедії. Фізична терапія хворих зі статичною формою плоскостопості й остеохондрозом хребта.

Тема 7. Новітні технології фізичної терапії в педіатрії. Фізична терапія школярів 11-13 років з хронічними бронхітами та пневмоніями в умовах загальноосвітньої школи. Індивідуалізація фізичної терапії дітей, хворих на бронхіальну астму. Патогенетичне обґрунтування використання лікувальної гімнастики і рефлекторного масажу при спастичному церебральному паралічі у дітей. Організація самостійних занять фізичними вправами дітей 13-15 років з церебральним паралічем в умовах спеціальної школи.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне навчання / стажування, участь у змаганнях, предметних олімпіадах, конференціях, волонтерській роботі за дорученням кафедри чи деканату) навчання може відбуватись в он-лайн формі з використанням відповідних ресурсів.

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які дотичні до тем дисципліни, можливе зарахування певної кількості годин, відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#)

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час модульних контрольних робіт і складання іспитів та інших контрольних форм перевірки заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів); мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних та виконання лабораторних завдань в процесі заняття.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Крайні терміни складання / перескладання встановлює деканат.

Розподіл балів та критерії оцінювання

Поточний контроль (мах = 40 балів)							Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				МКР 1	МКР 2	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	20	40	100
2	4	4	6	8	8	8			

V. Підсумковий контроль

Підсумкова оцінка формується автоматично, в балах за всі види навчальної діяльності, як сума балів за поточний контроль разом по змістових модулях 1-2 (max 40 балів) та модульних контрольних роботах 1-2 (max 60 балів).

У разі якщо студент хоче отримати більшу суму балів від автоматично сформованої, або в результаті незадовільної автоматичної оцінки, студент складає залік.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
75-81	C	
67-74	D	Задовільно
60-66	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Богдановська Н. В. Адаптивні можливості серцево-судинної системи дітей шкільного віку та шляхи їх оптимізації.- Запоріжжя, 2004.- 180 с.
2. Гусев Т. П. Фізична реабілітація при комплексному лікуванні вагітних з артеріальною гіпертонією.- Київ, 2003.- 230 с.
3. Івасик Н. О. Індивідуалізація фізичної реабілітації дітей, хворих на бронхіальну астму.- Львів, 2004.- 210 с.
4. Кобелев С. Ю. Фізична реабілітація осіб з нижньою параплегією внаслідок травми грудного та поперекового відділів хребта і спинного мозку в умовах стаціонару.- Львів, 2006.- 173 с.
5. Крук Б. Р. Фізична реабілітація осіб першого зрілого віку з хребетно-спинномозковою травмою шийного відділу в післяопераційний період.- Львів, 2005.- 203 с.
6. Лазарева. С. І. Патогенетичне обґрунтування використання лікувальної гімнастики і рефлекторного масажу при спастичному церебральному паралічі у дітей.- Дніпропетровськ, 2005.- 159 с.

7. Лацинська С. А. Клініко-функціональна характеристика серцево-судинної системи дітей шкільного віку з вегетативними дисфункціями і хронічними вогнищами інфекції та їх реабілітація.- Дніпропетровськ, 2001.- 159 с.
8. Лесько О. М. Організаційно-методичні основи використання рухливих ігор у фізичному вихованні молодших школярів із затримкою психічного розвитку.- Львів, 2004.- 269 с.
9. Ляхова І. М. Теоретико-методичні основи корекції рухової сфери дітей зі зниженим слухом засобами фізичного виховання.- Запоріжжя, 2006.- 492 с.
10. Ханюкова І. Я. Медико-соціальна експертиза та реабілітація інвалідів внаслідок гіпертонічної хвороби.- Дніпропетровськ, 2005.- 159 с.
11. Харченко Л. Л. Теоретико-методичні аспекти застосування ігрового методу фізичного виховання у розвитку психомоторики розумово відсталих дітей молодшого шкільного віку.- Львів, 2004.- 230 с.
12. Чепурна В. С. Лікувальна фізична культура у фізичній реабілітації школярів 11-13 років з хронічними бронхітами та пневмоніями в умовах загальноосвітньої школи.- Харків, 2003.- 188 с.

Додаткова:

1. Гері Окамото. Основи фізичної терапії / Перекл. з англ. / Окамото Гері – Львів. : Галицька видавнича спілка, 2002. – 294 с.
2. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
3. Методы клинического исследования опорно-двигательного аппарата в ревматологии и ревмоортопедии. М.: ИМА-ПРЕСС. – 2011. – 160 с.
4. Мухін В. М. Фізична реабілітація в травматології: монографія / В. М. Мухін. - Л.: ЛДУФК, 2015.-428 с.
5. Мухін В. М. Фізична реабілітація : [підручник] / В. М. Мухін – Київ : Олімпійська література, 2006. – 472 с.
6. Фізична реабілітація, спортивна медицина : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В. В. Абрамов, В. В. Клапчук, О. Б. Неханевич [та ін.] ; за ред. професора В. В. Абрамова та доцента О. Л. Смирнової. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – 456 с.
7. Соколовський В. С. Лікувальна фізична культура : [підручник] / В. С. Соколовський, Н. О. Романова, О. Г. Юшковська. – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. – 234 с.
8. Клинический анализ движений. Анализ походки: Издательство НПЦ - “Стимул”, Иваново, 1996. - 344 с.
9. Экспериментальные методы в биомеханике: учеб. пособие / под ред. Ю.И. Няшина, Р.М. Подгайца. – Пермь: Изд-во Перм. гос. техн. ун-та, 2008. – 400 с.
10. Олекса А.П. Ортопедія: Підручник / А.П.Олекса. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2006. – 528 с.

Інтернет ресурси:

1. Репозитарій спеціальності 227 "Фізична терапія, ерготерапія" – <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=799>
2. Глосарій спеціальності 227 "Фізична терапія, ерготерапія" – <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=801>
3. Українська Асоціація фізичної терапії – <https://physrehab.org.ua/uk/home/>
4. Медичні шкали – <https://medical-club.net/uk/medicinskie-shkaly/>
5. Діагностичні онлайн калькулятори – https://juxtra.info/calculators/calculators_list_ua.php
6. Систематичні огляди у галузі охорони здоров'я – [Кокранівська бібліотека \(Cochrane Library\)](#).
7. Поглиблені огляди досліджень інсульту – [Evidence-Based Review of Stroke Rehabilitation \(EBRSR\)](#).
8. Спільний проект Європейської комісії та американського Національного інституту неврологічних розладів та інсульту присвячений черепно-мозковій травмі – [CENTER-TBI](#).
9. Доказові огляди наукових досліджень для реабілітаційних втручань при набутій травмі головного мозку – [The Evidence-Based Review of Moderate To Severe Acquired Brain Injury \(ERABI\)](#).
10. Дитячий церебральний параліч – [CanChild](#)
11. Ураження спинного мозку – [The Spinal Cord Injury Research Evidence \(SCIRE\) Project](#).
12. Рандомізовані контрольовані дослідження, систематичні огляди та доказові клінічні настанови у фізичній терапії – [Physiotherapy Evidence Database \(PEDro\) – База даних доказів фізичної терапії](#).
13. Систематичні огляди, рандомізовані контрольовані дослідження, що стосуються втручання у ерготерапії – [OTseeker](#).
14. Спеціальний ресурс систематичних оглядів та клінічних настанов «Британського медичного журналу» (British Medical Journal) – [British Medical Journal](#).
15. Спеціалізована установа Організації Об'єднаних Націй, яка опікується проблемами охорони здоров'я у світовому масштабі – [Всесвітня організація охорони здоров'я \(ВООЗ\)](#).
16. Загальнонаціональні настанови, що містять рекомендації для провадження ефективної практики, заснованої на наявних доказах – [Шотландська університетська мережа з розробки клінічних настанов \(Scottish Intercollegiate Guidelines Network \(SIGN\)\)](#).
17. Виконавчий позавідомчий державний орган Департаменту охорони здоров'я Об'єднаного Королівства. NICE публікує наступні типи настанов: клінічні, соціальної допомоги, громадського здоров'я, лікарської практики, онкології та з призначення антимікробних препаратів – [Національний інститут здоров'я і досконалості допомоги \(National Institute for Health and Care Excellence, NICE\)](#).
18. Державний орган, створений, щоб підтримувати медичні дослідження та розробляти рекомендації для підтримки здорового способу життя австралійської

спільноти – [Національна рада з охорони здоров'я та медичних досліджень Австралії \(National Health and Medical Research Council \(NHMRC\)\)](#).

19. Міжнародна наукова асоціація організацій та осіб, зацікавлених у розробці та застосуванні клінічних настанов заснованих на доказах – [Міжнародна мережа клінічних настанов \(The Guidelines International Network \(G-I-N\)\)](#).
20. Відділ з досліджень охорони здоров'я Департаменту охорони здоров'я і соціального забезпечення США – [Агентство з досліджень та якості охорони здоров'я \(The Agency for Healthcare Research and Quality \(AHRQ\)\)](#).
21. Підгрупа Американської асоціації фізичної терапії, яка розробляє клінічні настанови з порушення діяльності опорно-рухового апарату – [Академія ортопедичної фізичної терапії \(Academy of Orthopaedic Physical Therapy\)](#).
22. Загальноєвропейська клінічна настанова з допомоги пацієнтам при хворобі Паркінсона [Міжнародна спільнота фахівців охорони здоров'я з проблеми паркінсонізму та хвороби Паркінсона](#).